



STICHTING tot behoud
van MONUMENT EN LANDSCHAP
in de gemeente UBERGEN



REZENBURG, LKUTS

JURY-RAPPORT 1997 - 1998

JURY-RAPPORT

betreffende de toekenning van onderscheidingen aan eigenaren van gebouwen en objecten, die in het kader van goede monumentenzorg tijdens de periode 1997-1998 zorgvuldig zijn hersteld, onderhouden danwel beheerd.

De Stichting tot behoud van Monument en Landschap in de gemeente Ubbergen kent eenmaal in de twee jaar deze onderscheidingen toe, die in drie categorieën zijn verdeeld :

Allereerst is er de aanmoedigingsprijs.

Deze wordt uitgereikt aan eigenaren, die in de afgelopen periode zijn begonnen met een - naar het oordeel van de jury - verantwoorde restauratie, die nog niet is voltooid.

Vervolgens is er de eervolle vermelding.

Deze wordt toegekend aan de eigenaren, die - naar het oordeel van de jury - in de afgelopen jaren hun huis, al of niet monument, op een verdienstelijke wijze hebben onderhouden en daarbij zoveel mogelijk het oorspronkelijke bouwwerk intact hebben gehouden.

Tenslotte is er de bijzondere onderscheiding.

Deze wordt verleend aan die eigenaren, die in de afgelopen twee jaren - naar het oordeel van de jury - op een bijzonder verdienstelijke wijze hun monumentale eigendom hebben verbeterd, teruggebracht in de originele stijl, danwel geheel hebben gerestaureerd.

De jury, bestaande uit de dames J. L. Meulenveld-de Koning en H.J.G.J. Meijers-Kroon en de heren A.A.E.M. Gipsbers, J.C.R.M. Jonker, P.J de Leeuw en ir. W. Zomer, heeft een dertigtal panden en objecten, verspreid over alle kerkdorpen in de gemeente Ubbergen, kritisch beoordeeld.

De jury hechtte hierbij bijzondere waarde aan de volgende factoren :

- de mate waarin het oorspronkelijke concept of de uiterlijke verschijningsvorm van het bouwwerk bewaard is gebleven danwel werd teruggebracht
- of latere (noodzakelijke) veranderingen, uitbreidingen danwel aanpassingen harmonieus zijn geschied
- hoe de huidige staat van onderhoud is
- en hoe de directe omgeving (tuin, erf e.d.) van het object zich manifesteert.

Gelet op deze uitgangspunten komt de jury tot het volgende advies :

Naar het oordeel van de jury komen voor aan **Aanmoediging**, inhoudend tevens op de ingeslagen weg van de in gang gezette restauratie voor te gaan, in aanmerking de in de **Bijlage 1** van dit juryrapport vermelde eigenaren, instellingen en betrokkenen.

Naar haar oordeel komen voor een **Eervolle vermelding** wegens goed (voortgezet) onderhoud danwel beperkte restauratie in aanmerking de in de bijlage 2 van dit juryrapport genoemde eigenaren, instellingen en betrokkenen.

Voor een **Bijzondere onderscheiding** wegens de ondernomen en afgeronde restauratie danwel het (voortgezette) groot onderhoud komen in aanmerking de in de bijlage 3 van dit juryrapport vermelde eigenaren, instellingen en betrokkenen.

Aan deze bijzondere onderscheiding verbindt het bestuur van de Stichting tot behoud van Monument en Landschap als geschenk een speciaal voor deze gelegenheid vervaardigde ets van de hand van de beeldende kunstenaar Ed Noyons te Beek.

Beek-Ubbergen, 20 januari 1999

De jury,

A.A.E.M. Gipsbers,
J.C.R.M. Jonker,
P.J. de Leeuw,
J. L. Meulenveld-de Koning,
H.J.G.J. Meijers-Kroon,
ir. W. Zomer.

Bijlage 1 :

De aanmoedigingsprijs wordt toegekend aan de eigenaren van de volgende panden, waaraan in de periode 1997-1998 herstel of onderhoud werd uitgevoerd dat nog niet is afgerond, maar dat wel de verwachting wekt van een uitstekend resultaat :

1. Villa "Schoonoord", status : rijksmonument
de heer H.E. Buurman en mevrouw U.M. Uleman, Rijksstraatweg 34, 6574 AD Ubbergen

Een van de meest markante en beeldbepalende landhuizen in het dorp Ubbergen. In verband met een jarenlange bestemming als verzorgings- en opleidingsinstituut hadden verbouwingen het oorspronkelijke bouwwerk zeer geschonden. Ook onderhoud was lang achterwege gebleven. De nieuwe eigenaar is met enthousiasme een volledige restauratie begonnen, waarbij zoveel als kan met respect wordt omgegaan met de bouwkundige geschiedenis van de villa. Het ziet er naar uit dat de afronding van deze restauratie niet lang meer zal duren.

2. Nederlands Hervormde kerk in Ubbergen, status : rijksmonument
de commissie van beheer der Herv. Kerk Ubbergen, p/a prof. ir. W. van Ellen en medewerkers,
Pauluslaan 11, 6564 AN H.Landstichting

Het kerkgebouw en de omliggende begraafplaats zijn van groot historisch belang voor het dorp en de regio. Een nieuwe restauratie is onlangs begonnen, van buiten goed zichtbaar nu het gebouw er na ontleistering een beetje "naakt" bij staat. Er is binnen en buiten veel werk te doen. Daarbij zal - naar de verwachting van de jury - de omliggende begraafplaats niet over het hoofd worden gezien. Onderhoud daarvan is lang achterwege gebleven, opschot van bomen en struiken hebben het geheel overwoekerd. Ook de zichtbaarheid vanaf de weg van het gehele ensemble en het hekwerk met poort aan de straatzijde zou er op vooruit gaan als het jonge bomenbestand ook daar zou worden uitgedund of gesnoeid.

3. Huize "Zonneheuvel", status : gemeentelijk monument
de heer M.H. van den Hogen en mevr. F.C. van den Hogen-Reintjes, Kerkberg 2/4, 6573 DN Beek

Dit fraaie pand van Oscar en Henry Leeuw heeft in de afgelopen decennia veel geleden door ontzierende bouwkundige ingrepen, slopend verval en gebrek aan onderhoud. De nieuwe eigenaren gingen met een verantwoord renovatieplan aan de slag en de resultaten zijn nu zichtbaar. Hierbij moet speciaal genoemd worden het herstel van het gebrandschilderd glad onder meer van de serre, waarvan de ornamentiek zo kenmerkend is voor de "late" Jugendstil van de gebroeders Leeuw. Het herstel is nog in volle gang en na voltooiing zal het weer een sieraad zijn bij de opgang van de Ravenberg.

4. Woonhuis Nieuwe Holleweg 81, status : gemeentelijk monument
mevrouw L.A.Landman en de heer P.J. de Haan, Nieuwe Holleweg 81, 6573 DW Beek-Ubergen

Bij de afdaling van de Nieuwe Holleweg staat daar bij de binnenkomst van Beek rechts in een open omgeving een eenvoudig maar stijlvol geornamenteerd woonhuis. Het is een blikvanger, die door zijn ligging, architectuur en geschiedenis behouden dient te blijven. De nieuwe eigenaren onderstrepen dat en zijn begonnen met een omgangrijk renovatieplan. Binnen wordt het huis aan de huidige wooneisen aangepast; het exterieur wordt zoveel mogelijk intact gehouden of verbeterd. De jury rekent er op, dat het open karakter van de omliggende hof en de tuin intact blijft.

vervolg : bijlage 1 :

5. Villa "Beukenheim", status : rijksmonument
de heer E.H.Th.M. Peters en mevr. G.P.M. Kocken, Heeseweg 19, 5342 CE Oss

Bijna overwoekerd door geboomte en struikgewas stond dit monumentale landhuis er na jarenlang achterstallig onderhoud vervallen bij. Na aankoop stelden de nieuwe eigenaren en hun architect een ambitieus restauratieplan op. Ze zijn daar mee aan de slag gegaan. Uiterlijk is als eerste resultaat daarvan zichtbaar : het weggappen van de tegen de gevels opgroeiende bossages, waardoor het gebouw meteen meer uitstraling heeft gekregen. Ook de voortuin is geschoond. Er is binnen en buiten nog veel werk te verzetten. Hopelijk krijgt ook het merkwaardige en fraaie hekwerk met gemetselde voet langs de Rijksstraatweg een waardig eerherstel.

6. Woonhuis Kerkdijk 1, Ooij, status : gemeentelijk monument
de heer D.G. Buma en mevrouw E.F. Groeneveld, Kerkdijk 1, 6577 JK Erlecom

Dit dijkhuis, voormalige boerderij, vroeger ook café en later winkel, staat op een markante plaats bij binnenkomst van het dorp en vormt een mooi "contragewicht" tegenover de aan de overzijde gelegen "zware" bebouwing van pastorie, kerk en kerkhof. De nieuwe eigenaren hebben zich met gevoel voor de waarde van dit pand ingezet voor een complete restauratie. Het zal een heel karwei worden. Daarbij zal - naar de jury hoopt - onder meer ook de opmerkelijke dakrandversiering in ere worden hersteld en zullen de ramen, kozijnen en deuren weer in de oorspronkelijke kleuren terugkeren.

Bijlage 2:

Een eervolle vermelding wordt toegekend aan de eigenaren van de volgende panden, die na voltooid herstel of voorbeeldig onderhoud in de periode 1997-1998 als aanwinst danwel steraad mogen gelden voor het dorps- of landschapsbeeld :

1. Voormalige graan- en meelhandel v/h "Thornse Molen", status : waardevol
de heer J.P.A. Vierboom en mevrouw W.J.H. Vierboom-Thonen, Hezelstraat 12, 6576 JN Ooij

Harmonieus complex van woonhuis verbonden met bedrijfsruimte, het geheel in de stijl van de Delftse school, gebouwd rond 1950. Opvallend zijn hier : de situering van dit oorspronkelijke bedrijfspand op de hoek van de Hezelstraat en de Kruisstraat en vooral de goede staat van onderhoud ervan, waarbij de eigenaar in de loop der jaren respect heeft getoond voor de bouwkundige opzet van het geheel, waaraan vrijwel niets is gewijzigd.

2. Boerderij-complex : "Haerenshof", status : waardevol
de heer Th.C.P. de Bruijn en mevrouw M.W.A. de Bruijn, Weverstraat 2, 6579 AD Kekerdom

Imposant grotendeels in de zg. Nederrijnse stijl opgetrokken complex van woonhuis, boerderij en schuren bij de entree van het dorp Kekerdom. Zowel interieur als exterieur zijn bijna geheel origineel gebleven. Ook het onderhoud - onder meer tot uitdrukking komend door het buiten-schilderwerk - moet voorbeeldig worden genoemd. Uit alles blijkt dat de eigenaars op een respectvolle manier met dit historisch erfgoed omgaan.

3. Woonhuis Dr. Kochlaan 1, status : waardevol
mevrouw E.M.A. Toonen-van den Brink en de heer W. van den Brink, Dr. Kochl. 1, 6576 AC Ooij

Een in het begin van de vijftiger jaren gebouwd woonhuis in de stijl van de Delftse school, dat sindsdien steeds op voorbeeldige wijze is onderhouden in de juiste kleuren van kozijnen, ramen en deuren en zonder wijzigingen of veranderingen aan de gevels en het dak. Het is daardoor van uiterlijk voorkomen nog geheel in de oorspronkelijke staat. Dat moge zo blijven !

4. Gemeentehuis Ubbergen, status : gemeentelijk monument
het College van B.& W. van Ubbergen en de medewerkers, Postbus 201, 6573 ZJ Beek-Ubbergen

In de loop van 1997-1998 werden werkzaamheden uitgevoerd, zoals een schilderbeurt van de gevels in de juiste kleurverhoudingen, de niet-originele ramen werden vervangen door beter bij de bouw passende nieuwe exemplaren, de kozijnen en de voordeur zijn in een passende kleur geschilderd en de twee wapenschilden links en rechts van de voordeur zijn in de juiste heraldische kleuren teruggebracht. Ook de tuin langs de oostgevel en aan de voorzijde is aangepakt.

5. Villa "Margot", status : gemeentelijk monument
de heer H. Barendregt en mevrouw L. van der Vegt, Rijksstraatweg 72, 6573 DA Beek-Ubbergen

Met aandacht voor het interieur en goed onderhoud van het exterieur in een verantwoorde kleurstelling zorgen de eigenaren er al jarenlang voor, dat dit bescheiden - en een beetje verscholen liggende - landhuis van de hand van architect Oscar Leeuw een pronkstuk aan de Rijksstraatweg is gebleven.

6. Huize "de Pietersberg", status : rijksmonument
de heer R.B. Tange en mevrouw E.W.M. Spanjaards, Rijksstraatweg 98, 6573 DB Beek-Ubbergen

Vrijwel nog geheel in de oorspronkelijke stijl wordt dit uit het midden van de 19e eeuw stammende landhuis "de Pietersberg" op een voorbeeldige wijze onderhouden, waarbij de wit geschilderde gevels en de groene luiken een opvallende uitstraling aan het pand geven. De renovatie van de omliggende tuin is grotendeels voltooid, waarbij hopelijk ook de waterpartijen ter plaatse en het hekwerk en de poort aan de straatzijde nog hersteld zullen worden.

Bijlage 3 :

De eerste prijs in de vorm van een bijzondere onderscheiding wordt toegekend aan de eigenaren, instellingen of betrokkenen van de volgende panden (en hun landschappelijke omgeving), die in de periode 1997 - 1998 op deskundige wijze werden gerestaureerd en mede daardoor voortreffelijk passen in het dorps- en landschapsbeeld :

1. Huize "de Eland", status : gemeentelijk monument
de heer W.G.H.M. Tonies en mevrouw A. Verkruijsen,
Rijksstraatweg 180, 6573 DG Beek-Libbergen

Na een halve eeuw verwaarlozing stond dit pand er troosteloos bij. De nieuwe eigenaar nam een totale restauratie op zijn schouder. Met veel enthousiasme, maar ook met respect voor het behoud van nog aanwezige historische bouwdelen, begonnen hij en zijn medewerkers aan het omvangrijke werk. Aan de achterzijde van het gebouw werd in plaats van een oude aanbouw een geheel nieuw "achterhuis" gebouwd, dat in stijl, bouw en materiaal de hoofdbouw niet aantast. Lang heeft het pand in de steigers gestaan. Maar, nadat ook de gevels waren hersteld en weer in een goede kleurstelling gebracht, kon het steigerwerk verdwijnen. En nu staat daar Huize "de Eland" weer in oude glorie te pronken.

2. Nederlands Hervormde kerk Beek, status : rijksmonument
de Kerkvoogdij der Hervormde Gemeente,
p/a de heer W. van den Hof en medewerkers,
Oude Gracht 4, 6573 BR Beek-Libbergen

Geen pretentiefus maar een eenvoudig met de sfeer van het kerkhof overeenstemmend nieuw hekwerk met poort siert de afscheiding tussen de begraafplaats en de Rijksstraatweg. Ook de herstel- en onderhoudswerkzaamheden op het kerkhof hebben een verfraaiing opgeleverd voor de eeuwenoude rustplaats in het historische centrum van Beek. Een extra woord van waardering verdienen de vrijwilligers die bij dit werk betrokken waren en zijn. Er staat nog een veel grotere taak te wachten voor de kerkvoogdij, namelijk een noodzakelijke restauratie van het kerkgebouw zelf. Uiterlijk zie je er op het eerste gezicht niets van, maar om een van de problemen te noemen : het schip van de kerk dreigt langzaam los te raken van de toren. Dat wordt een grote klus voor "de kleine Bartholomeus".

3. Villa "de Marsch", ook genaamd "Maartenshof", status : rijksmonument
de heer W.J. van den Berk en medebewoners van het huis,
Rijksstraatweg 48, 6574 AE Ubbergen

Op een markant punt gelegen 19e eeuwse landhuis dat tot voor enkele jaren terug dreigde te verkommeren. De nieuwe eigenaar ging met een wel doordacht restauratieplan aan de slag. Het resultaat mag er zijn. Hierbij mag met name het herstel van de z.g. grote zaal voorbeeldig worden genoemd, mede door een combinatie van oud en nieuw. In de top van de voorgevel werd de originele naam van het huis : "de Marsch" teruggebracht. Een nieuw hekwerk met poort langs de Jan Dommer van Poldersveldtweg vormt een passende afsluiting.

4. Villa "Rozenhof", status : rijksmonument
de heer R.S.B.M. Buiting en mevrouw A.A.G.H. Buiting-Theunissen,
Rijksstraatweg 43, 6574 AC Ubbergen

Bij de aanpassing van deze villa aan de huidige wooneisen werd door de eigenaar zoveel mogelijk het behoud van de oorspronkelijke bouwkundige details nagestreefd. Er was bovendien een omvangrijk herstel van onderdelen van het huis en de serre noodzakelijk. Aan de achterzijde werd nieuwbouw in passende stijl aangebracht. Nu de gevels en onder meer de omlijsting van de raamkozijnen opnieuw zijn geschilderd, is dit landhuis weer een pronkstuk binnen het beschermd dorpsgezicht van Ubbergen.

vervolg : Bijlage 3 :

5. Het kerkje van Persingen, status : rijksmonument
het Bestuur van de Stichting het Kerkje van Persingen,
secre.: mevrouw M.L. Drabbe, Ubbergse Holleweg 12, 6574 AS Ubbergen

De herbouw van de sacristie heeft de zuidgevel van het kerkgebouw levendiger gemaakt. De gekozen architectuur voor de aanbouw en de vorm en de kleur van de metselstenen geven de indruk, dat de sacristie, ook genoemd kosterij, nooit is weg geweest. Er is nog veel meer gebeurd, zoals : binnen werd de vloer van de kerk verlaagd, er werd vloerverwarming aangelegd, er kwam een goede binnenverlichting. Met waardering kan worden gesteld, dat het - geheel uit vrijwilligers bestaande - bestuur van het kerkje zich sterk inzet voor een verantwoord gebruik van het gebouw en zoveel tijd en zorg investeert in het behoud en beheer van dit prachtige middeleeuwse kerkje van Persingen.